ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5D

2. NÁHRADNÍ TERMÍN

C5PDD25C0T04

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 28
Maximální bodové hodnocení: 50 bodů
Povolené pomůcky: psací potřeby

Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu **je uveden na záznamovém archu**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi pište do záznamového archu.** Při zápisu použijte **modře nebo černě** píšící propisovací tužku, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**. Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

Pokyny k úlohám s nabídkou odpovědí

- U všech úloh/podúloh **je právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v záznamovém archu podle obrázku.

	A	B	C	D
4	☐	☐	☒	☐

- Pokud budete chtít svou odpověď opravit, pečlivě zabarvěte původně zakřížkovaný čtvereček a zakřížkujte nový čtvereček.

	A	B	C	D
4	☒	☐	■	☐

- Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

Pokyny k úlohám bez nabídky odpovědí

- Odpověď **zapište čitelně** do vyznačeného bílého pole. Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice. Při psaní rozlišujte **velká a malá písmena**.

16

- Pokud budete chtít tuto odpověď opravit, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole.
- Za chybu se považuje jak jakákoli nesprávná, tak chybějící správná dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

Předmětem autorských práv Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–3

Jeden sedlák měl tři syny,
nebáli se žádné dřiny.
„Kubo, dojdi pro kládu!"
Kuba kývl: „Tak já jdu."
Šlapal, šlapal, přišel k lesu:
„Já tu kládu neunesu!"
Posadil se, **vzdychl**: „**Ech**,
co mám dělat? Je to pech!"

Kuba nejde… Co se děje?
Zavolali pro Matěje.
„Matěji, běž pro kládu!"
Matěj kývl: „Tak já jdu."
Šlapal, šlapal, přišel k lesu:
„Já ji taky neunesu!"
Posadil se, **vzdychl**: „**Ach**."
Kuba dodal: „Kde je brach?"

Matěj nejde… To je doba –
ztratili se v lese oba!
„Honzo, dojdi pro kládu!"
Honza kývl: „Tak já jdu."
Šlapal, šlapal, přišel k lesu:
„Sám tu kládu neunesu.
Na jednoho je jí moc –
pospěšte mi na pomoc!

Chopte se té klády, bratři,
ve třech máme sílu za tři!"
Už se kláda nakládá:
„Hej rup! Šup s ní na záda!"
Už ji nesou svižným krokem
polní cestou za potokem,
tuhle kládu z javora
přinesli až do dvora.

(*Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.*)

1 bod

1 Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

A) Kládu se podařilo přinést do dvora až poté, co Honza dal svým bratrům najevo, že je zapotřebí spojit síly.

B) Přinést kládu do dvora trvalo bratrům tak dlouho, protože nedochvilný Honza přišel na schůzku v lese pozdě.

C) Sedlák přikázal všem svým synům přinést kládu do dvora, protože jim chtěl dokázat, že není radno neustále zahálet.

D) Sedlákovi synové se na popud svého otce rozhodli společně vymyslet vhodný postup při práci, a tak se jim podařilo přinést kládu do dvora.

1 bod

2 Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé?

A) Jde o umělecký text, který se skládá ze dvou slok.

B) Jde o umělecký text, který se skládá ze čtyř slok.

C) Jde o neumělecký text, který se skládá ze dvou slok.

D) Jde o neumělecký text, který se skládá ze čtyř slok.

1 bod

3 Ve které z následujících možností jsou významové vztahy mezi slovy nejpodobnější vztahům mezi slovy VZDYCHNOUT – ECH – ACH?

(Slova *vzdychnout, ech* a *ach* jsou ve výchozím textu vyznačena tučně. Posuzujte je ve významu, který mají ve výchozím textu.)

A) vychutnat – mňam – fuj

B) přiběhnout – hajdy – kšc

C) podivit se – fíha – jémine

D) zděsit se – proboha – baf

max. 2 body

4 Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je zapsána pravopisně správně (A), nebo ne (N).

		A	N
4.1	Na obilném poli hlasitě bzučeli nejrůznější druhy hmyzu.	☐	☐
4.2	Podle mě musíš omeletu ze sedmi vajec smažit na větší pánvi.	☐	☐
4.3	Během polední pauzi jsem si odběhla do kanceláře v přízemí budovy.	☐	☐
4.4	Setkání s nepříjemně vystupujícím úředníkem vyústilo ve slovní potyčku.	☐	☐

---

max. 3 body

5 Přiřaďte k jednotlivým tvrzením (5.1–5.3) odpovídající souvětí (A–E).
(Žádná možnost z nabídky A–E nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

5.1 V první větě souvětí je podmět vyjádřený a je několikanásobný, v druhé větě souvětí je podmět nevyjádřený. _____

5.2 V první větě souvětí je podmět nevyjádřený, v druhé větě souvětí je podmět vyjádřený a je několikanásobný. _____

5.3 V první větě souvětí je podmět nevyjádřený, v druhé větě souvětí je podmět vyjádřený a není několikanásobný. _____

A) Rozhodně nebudeme plnit vaše další nesmyslné požadavky, které jedině vy považujete za rozumné.

B) Ráno si kolemjdoucí všimli rozbitých dveří do zlatnictví i do sousedního obchodu, a tak na místo museli ihned přijet policisté.

C) Během výletu po památkách této zajímavé země nezapomeň průběžně dělat fotky, aby se na ně potom babička a děda mohli podívat.

D) Na neohlášenou návštěvu přijeli nejen moje vzdálená sestřenice, ale i její přítel již před týdnem a od té doby všem mým blízkým pijí krev.

E) Předpověď počasí hlásila parné dny s možností silných bouřek a krupobití, takže jsem hned schovala dětskou trampolínu i zahradní nábytek do kůlny.

---

max. 2 body

6 Ke každé z následujících podúloh (6.1 a 6.2) napište současné (tj. ne zastaralé) spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň NENÍ vlastním jménem.
(Slova musí být zapsána pravopisně správně.)

6.1 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvouslabičné, je příbuzné se slovem JABLKO, skloňuje se podle vzoru PÍSEŇ a neobsahuje předponu.

6.2 Napište přídavné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného tříslabičné, je příbuzné se slovem KOLEM, skloňuje se podle vzoru JARNÍ a obsahuje předponu.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 7–12

TEXT 1

(**1**) Strýček Jindřich seděl na zápraží a pozoroval oblohu, jež byla šedivější než obvykle. Vedle něj stála Dorotka s pejskem Totem v náručí. Odkudsi ze severu k nim dolehlo zakvílení větru a vysoká tráva se začala vlnit.

„Pozor, blíží se vichřice, Emo," zavolal Jindřich na svou ženu, „jdu se podívat do stájí na dobytek." Když se teta Ema podívala ven z okna chalupy, ihned pochopila, že jim hrozí velké nebezpečí. Bylo jasné, že se všichni musí schovat do větrného sklepa – jámy vyhloubené v zemi pod chalupou. „Dorotko, honem!" vykřikla Ema, zvedla poklop v podlaze a slezla po žebříku dolů.

***** Chalupa se zatřásla tak silně, že Dorotka spadla. Toto jí zakňučel u nohou. Náhle se dům třikrát otočil dokola a zvedl se do výše. Vichřice ho unášela pryč, jako by to bylo pírko. Uběhlo několik hodin a chalupa s oběma cestujícími stále letěla. Už byli na míle daleko od rodného kraje. Dorotka se nakonec doplazila do postele a tvrdě usnula. Toto se přitulil k ní.

(**2**) Probral je prudký náraz. Chalupa nehnutě stála a **dovnitř** proudilo sluneční světlo. Když Dorotka vyšla před dům, úžasem naprosto oněměla. Dívence připadalo, že snad prožívá nějaký sen. Ocitla se **uprostřed** překrásné krajiny. Všude kvetly cizokrajné květiny, na stromech seděli pestrobarevní ptáci, opodál bublal třpytivý potůček. Náhle dívka zpozorovala, že k ní kráčí skupinka velmi podivných lidí. Dorotku překvapilo, že všichni čtyři jsou velcí jako ona, ale vypadají **daleko** starší. Bez většího zaváhání přistoupili k dívence a hluboce se jí uklonili.

(**3**) Jediná žena v hloučku promluvila: „Buď vítána v zemi Mlaskalů, vznešená čarodějko. Jsme ti vděčni, že jsi zabila Zlou kouzelnici a osvobodila náš lid z poddanství."

Dorotka se rozpačitě usmála: „To bude nějaký omyl. Já jsem nikoho nezabila."

„Ale tvoje chalupa ano. Podívej se," usmála se stařenka.

Dorotka se ohlédla a strnula. **Zpod** chalupy vyčnívaly dvě nohy ve špičatých botách.

(*L. F. Baum, Čaroděj ze země Oz, upraveno*)

TEXT 2

Rozdíl mezi krátkými a dlouhými samohláskami (*a* × *á*, *e* × *é*, *i* × *í* atd.) může mít zásadní vliv na význam slova, např. *žití* × *žíti*, *pravém* × *právem*.

Slovní tvar typu A: změníme-li v daném tvaru délku každé samohlásky, získáme spisovný tvar jiného ohebného slova.

Slovní tvar typu B: změníme-li v daném tvaru délku každé samohlásky, získáme spisovné neohebné slovo.

max. 2 body

7 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

		A	N
7.1	Když Dorotka spala v letící chalupě, zdál se jí sen o jakési překrásné krajině.	☐	☐
7.2	Silný otřes chalupy zapříčinil, že Dorotka upadla na pejska Tota a ten bolestí zakňučel.	☐	☐
7.3	Když strýček Jindřich s Dorotkou byli na zápraží, nacházeli se severně od blížící se bouře.	☐	☐
7.4	Teta Ema byla ve chvíli, kdy si v souvislosti s varovnými slovy svého muže uvědomila hrozící nebezpečí, uvnitř chalupy.	☐	☐

max. 3 body

8 Vypište z druhé části TEXTU 1 tři jednoslabičné předložky.

(Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

1 bod

9 Která z následujících možností nejspíše patří na vynechané místo (*****) v TEXTU 1?

A) Dorotka po něm taky sešplhala, a když už byla s tetou v jámě, vítr mocně zaskučel.

B) Dorotka rychle vběhla do domu a už se chystala vyrazit za tetou, když vtom vítr mocně zaskučel.

C) Dorotka po něm taky sešplhala, a když už byla s tetou v jámě, vrátil se strýček. Vzápětí vítr mocně zaskučel.

D) Dorotka rychle vběhla do domu a už se chystala vyrazit za tetou, když vtom se vrátil strýček. Vzápětí vítr mocně zaskučel.

1 bod

10 Ve které z následujících možností je uvedena dvojice slov, jež jsou v kontextu TEXTU 1 antonymy?

(První slovo z každé dvojice pochází z TEXTU 1 a je v něm vyznačeno tučně.)

Příklady:

- *Má ostrou tužku*. → Slova *ostrý* a *tupý* jsou v tomto kontextu antonymy, tzn. slovo *tupý* by v této větě mělo opačný význam, než v ní má slovo *ostrý*.
- *Omáčka je moc ostrá*. → Slova *ostrý* a *tupý* nejsou v tomto kontextu antonymy.

A) dovnitř – ven

B) uprostřed – okrajově

C) daleko – blízko

D) zpod – vzhůru

1 bod

11 Kolik živých lidí se podle TEXTU 1 setkalo v zemi Mlaskalů před chalupou?

A) pět lidí, z nichž pouze jedna osoba byla ženského pohlaví

B) pět lidí, z nichž celkem dvě osoby byly ženského pohlaví

C) šest lidí, z nichž pouze jedna osoba byla ženského pohlaví

D) šest lidí, z nichž celkem dvě osoby byly ženského pohlaví

1 bod

12 Které z následujících tvrzení o slovních tvarech podtržených v TEXTU 1 je pravdivé?

(Úlohu řešte na základě informací uvedených v TEXTU 2.)

A) Jak *míle*, tak *náraz* jsou slovní tvary typu A.

B) Jak *míle*, tak *náraz* jsou slovní tvary typu B.

C) *Míle* je slovní tvar typu A, *náraz* je slovní tvar typu B.

D) *Míle* je slovní tvar typu B, *náraz* je slovní tvar typu A.

---

1 bod

13 Která z následujících vět NENÍ zapsána pravopisně správně?

A) Děti na mě foukaly chmýří z pampelišek.

B) Oba rozhodčí opakovaně vyzývali diváky ke klidu.

C) Autonehoda dvou vozidel omezila plynulost silničního provozu.

D) V poslední době se mi už několikrát zdál dost děsivý sen o upýrech.

3 body

14 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly.

A) Pokud nějakého zahlédne, má vystřelit světlici a pak začít mlátit do kastrolu naběračkou a řvát. Medvědi mají citlivý sluch a tohle je prý většinou zaplaší. Asi hodinu se nic nedělo. Pak se náhle ozvalo hlasité šplouchnutí.

B) Pak ji však pud sebezáchovy probral. Zvedla pistoli a vystřelila. Světlice vyrazila vzhůru. Stvoření se ale stále přibližovalo. Nora tedy začala mlátit naběračkou o kastrol a z plných plic řvala: „MEDVĚD, MEDVĚD, MEDVĚD!“

C) Nora stála na zasněžené skále. V ruce svírala signální pistoli, u nohou měla batoh a hned vedle ležel kastrol s naběračkou. Zatímco vědci bádali na ostrůvku, ona držela hlídku. Dostala za úkol upozornit je na lední medvědy.

D) Za okamžik zmizel v mlze. Zanedlouho zaslechla další šplouchnutí, tentokrát z jiného směru. Silueta kráčející přímo k ní byla obrovská. Mnohem větší než tamten tuleň, mnohem větší než člověk. Nora zprvu ztuhla hrůzou.

E) Nezabíralo to. Už byl blízko. Zavřela oči a čekala. Když je otevřela, spatřila, jak medvěd mizí pod hladinou. Záhy uslyšela, jak na ni lidé v mlze volají jménem.

F) Cosi s plesknutím vyskočilo na ledem pokrytý kámen. Nora se strachy roztřásla. Málem vypálila světlici. Byl to ale jen tuleň.

(*M. Haig, Půlnoční knihovna, upraveno*)

První část: _____

Druhá část: _____

Třetí část: _____

Čtvrtá část: _____

Pátá část: _____

Šestá část: _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

Simona si smutně povzdechla: „Před odjezdem do Anglie Vojta sliboval, že mi každý den napíše e-mail, ale už se měsíc neozval. No jo, *****.“

1 bod

15 Ve které z následujících možností je uvedeno ustálené slovní spojení, které vystihuje situaci ve výchozím textu, a patří tedy na vynechané místo (*****) v textu?

A) sejde z očí, sejde z mysli

B) sejde z očí, sejde z cesty

C) sejde z očí, přijde na mysl

D) sejde z očí, přijde do cesty

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOZE 16

TEXT 1

dlouhodobý	liduprázdný	celoroční
vševědoucí	mnohotvárný	stejnojmenný
nízkorozpočtový	sebestředný	protichůdný
sněhobílý	dvojjazyčný	cílevědomý
víceletý	hrubozrnný	kutnohorský

TEXT 2

Přídavné jméno typu A vzniklo jedním z následujících způsobů:

1) základ podstatného jména, který je na prvním místě, se pomocí samohlásky spojí s dalším slovem či jeho základem, např. *barvoslepý* = *barv* (tj. základ podstatného jména *barva*) + *o* + přídavné jméno *slepý*;
2) spojí se dvě celá slova, přičemž na prvním místě je podstatné jméno v nějakém tvaru, např. *pravděpodobný* = *pravdě* (tj. tvar podstatného jména *pravda*) + přídavné jméno *podobný*.

Přídavné jméno typu B obsahuje kořeny dvou slov, jako první v pořadí ale **není** kořen podstatného jména, např. slovo *novověký* obsahuje kořen přídavného jména *nový* a kořen podstatného jména *věk*.

max. 3 body

16 Vypište z TEXTU 1 tři přídavná jména typu A.

(Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

V horské chatě panovalo napětí. Všichni byli tiše jako pěna. Jitka se totiž pořád nenašla. Během výletu na běžkách lyžaře zaskočilo nevyzpytatelné počasí. Náhlá vichřice doprovázená mlhou samozřejmě měla vliv i na vyditelnost. Žáci se proto domluvili s učiteli, že se okamžitě vrátí na chatu. Cesta uběhla poměrně rychle. Na chatě se ale přišlo na to, že jedna dívka chybí.

Pracovníci horské služby se ihned vydaly po Jitčiných stopách a učitelé pomocí vysílačky sledovali vývoj pátrací akce. Když mezi hlasy záchranářů konečně rozpoznali i Jitčin nenapodobitelný pisklavý hlásek, všichni si oddechli.

Jitka nám nikdy smysluplně nevysvětlila, co se jí tehdy stalo. Prý si vybavuje jen to, že se cítila bezbranná. Na vše ostatní údajně zapoměla. Podstatné ale je to, že nečekané dobrodružství přežila ve zdravý.

max. 4 body

17 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou v něm zapsána s pravopisnou chybou, a napište je PRAVOPISNĚ SPRÁVNĚ.

(Slova zapište bezchybně, a to ve stejném tvaru, v němž jsou užita v textu. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–22

(**1**) Nedaleko Berouna se nacházejí dvě významné hradní zříceniny: Žebrák, který vás na první pohled upoutá **svou** mohutnou válcovou věží, a o něco zachovalejší Točník. Jejich návštěvu stihnete během jediného dne. Nádvoří Žebráku totiž s nádvořím Točníku, ležícím jen o 100 metrů výše, spojuje stezka dlouhá něco málo přes kilometr.

Jako první z obou památek byl postaven Žebrák. Časem se stal vyhledávaným útočištěm českých panovníků. Pobýval zde například král Václav IV., během jehož vlády (1378–1419) byl původně nepříliš velký hrad přestavěn na velkolepé sídlo. Zanedlouho byl hrad bohužel poškozen požárem a poté se **jeho** význam začal snižovat. K úplné zkáze Žebráku přispěly další požáry (po tom posledním v roce 1532 už hrad nebyl opraven) i hledači pokladů. Ti ničili zdi hradních prostor, protože toužili nalézt zlato, které zde údajně bylo ukryto. Hrad Žebrák je otevřen denně (vyjma pondělí) výhradně během letních prázdnin, v období září–říjen ho lze navštívit jen o víkendu. Zpřístupněny jsou torzo paláce, hladomorna či již zmíněná věž, sloužící jako rozhledna.

Hrad Točník se podle řady odborníků začal stavět roku 1395, někteří vědci se ale domnívají, že jeho stavba započala už o 10 let dříve. Točník bývá díky své výjimečné architektuře označován za poslední hrad a zároveň první zámek v Čechách. *****

(**2**) Brány Točníku jsou otevřeny denně (opět kromě pondělí) od června do září, v říjnu je návštěvní doba omezena na víkendy. Na prohlídku se můžete klidně vydat bez průvodce: v pokladně hradu dostanete brožurku s potřebnými informacemi, její součástí je i přehledná mapka. Zhlédnout zde můžete několik paláců, zbytek hradní věže či 72 metrů hlubokou studnu. Hradní příkop obývají dva medvědi, kteří se sem roku 2013 nastěhovali jako mláďata.

(*www.hrad-zebrak.cz; www.hrad-tocnik.cz, upraveno*)

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

		A	N
18.1	Král Václav IV. se narodil v jiném století, než ve kterém zemřel.	☐	☐
18.2	Část hradu Žebrák byla zbořena, když byl nalezen poklad ukrytý v jeho zdech.	☐	☐
18.3	Od doby, kdy byl hrad Žebrák postaven, do konce roku 1532 byl tento hrad zasažen nejméně třemi požáry.	☐	☐
18.4	Pokud člověk půjde z nádvoří hradu Žebrák na nádvoří hradu Točník, alespoň část cesty bude stoupat.	☐	☐

max. 2 body

19 Vypište z druhé části výchozího textu dvě zdrobnělá podstatná jména.

(Slovo *Točník* neposuzujte, není správným řešením. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

1 bod

20 Které z následujících tvrzení o zájmenech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé, vezmeme-li v potaz také smysl sdělení?

A) Zájmeno *svou* něco přivlastňuje *věži*, zájmeno *jeho* něco přivlastňuje *hradu*.

B) Zájmeno *svou* něco přivlastňuje *věži*, zájmeno *jeho* něco přivlastňuje *požáru*.

C) Zájmeno *svou* něco přivlastňuje *Žebráku*, zájmeno *jeho* něco přivlastňuje *hradu*.

D) Zájmeno *svou* něco přivlastňuje *Žebráku*, zájmeno *jeho* něco přivlastňuje *požáru*.

1 bod

21 Na vynechané místo (*****) ve výchozím textu patří smysluplný a gramaticky správný větný celek. Který z následujících větných celků na toto místo patří?

A) Obranné prvky, pro hrady tak typickými, totiž částečně potlačující ve prospěch reprezentativní funkce sídla.

B) Obranné prvky, pro hrady tak typické, byly totiž částečně potlačeny ve prospěch reprezentativní funkce sídla.

C) Obranné prvky, pro hrady tak typické, totiž částečně potlačující ve prospěch reprezentativních funkcích sídla.

D) Obranné prvky, pro hrady tak typickými, byly totiž částečně potlačeny ve prospěch reprezentativních funkcích sídla.

max. 2 body

22 Rozhodněte o každém z následujících podstatných jmen podtržených v druhé části výchozího textu, zda je v textu užito v 2. pádě (A), nebo ne (N).

		A	N
22.1	pondělí	☐	☐
22.2	září	☐	☐
22.3	paláců	☐	☐
22.4	věže	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 23

Věta č. 1: Na přípravě dobročiného plesu se podílely známé tváře.

Věta č. 2: Toto cizokrajné koření z dalekých ostrovů má všestranné využití.

1 bod

23 Které z následujících tvrzení o větách z výchozího textu je pravdivé?

A) Obě tyto věty jsou zapsány pravopisně správně.

B) Každá z těchto vět obsahuje pravopisnou chybu.

C) Věta č. 1 je zapsána pravopisně správně, věta č. 2 obsahuje pravopisnou chybu.

D) Věta č. 1 obsahuje pravopisnou chybu, věta č. 2 je zapsána pravopisně správně.

---

max. 2 body

24 Napište smysluplnou spisovnou větu jednoduchou o pěti slovech, která bude obsahovat podstatné jméno HRDINA užité v 6. pádě čísla jednotného.

(Vzniklá věta musí být gramaticky i pravopisně správná a musí obsahovat přísudek.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–27

V thajském městě Lopburi žijí spolu s 58 000 lidmi tisíce makaků. Opice zde skáčou po autech, šplhají po střechách domů a velmi si oblíbily také dva zdejší starobylé chrámy.

Podle thajských mýtů kdysi Lopburi založil opičí král Hanuman, takže makakové jsou údajně původními obyvateli města. Fakta ale hovoří jinak: opice se začaly ve větší míře stahovat z nedalekých pralesů do města na konci 17. století, protože je přilákaly dary určené bohům, které byly vystavené před chrámy. Dnes jsou makakové hlavně turistickým lákadlem. Pokud chcete zažít něco opravdu mimořádného, vydejte se do Lopburi koncem listopadu. Od roku 1989 zde totiž poslední listopadovou neděli probíhá Opičí festival.

Festival je zahájen slavnostním průvodem s maškarními převleky, všude se zpívá a tančí. Strhující podívaná na vás ale **čeká** u chrámu *Phra Prang Sam Yot*, kde se nachází největší sídlo místní opičí populace. Během festivalu se zde pro makaky pořádají čtyři okázalé hostiny: začíná se v 10 hodin a pokračuje se v pravidelných dvouhodinových intervalech. Takové hodování není zrovna levná záležitost. V roce 2014 chystalo bufet pro opičky 20 kuchařů z místních restaurací a celkového množství lahůdek vyšlo na půl milionu thajských bahtů, což tehdy bylo v přepočtu zhruba 250 tisíc Kč.

(*www.stoplusjednicka.cz, upraveno*)

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

		A	N
25.1	V thajském městě Lopburi žije přes padesát tisíc lidí a celkem tisíc makaků.	☐	☐
25.2	V roce 2014 měl jeden thajský baht menší hodnotu než jedna česká koruna.	☐	☐
25.3	Poslední hostina pro makaky, která je pořádána během Opičího festivalu v Lopburi, začíná v 18:00.	☐	☐
25.4	Makakové se začali do Lopburi více stahovat koncem 17. století, tedy ve stejném století, v němž byly vybudovány dva zdejší chrámy.	☐	☐

1 bod

26 Která z následujících možností nejlépe vystihuje význam, v němž je ve výchozím textu užito tučně vyznačené sloveso?

A) pevně doufat, že nastane určitá událost
B) být pro někoho někde připravený, nachystaný
C) pobývat na určitém místě, dokud něco nenastane
D) odkládat, oddalovat nějakou aktivitu na pozdější dobu

1 bod

27 Které z následujících slov se ve výchozím textu vyskytuje v chybně užitém tvaru?

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu podtržena. Příklad: Podtržené slovo ve větě *Otevřeno máme do čtyři hodin* je v chybně užitém tvaru.)

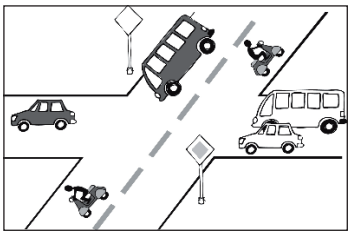
A) původními
B) bohům
C) převleky
D) celkového

max. 4 body

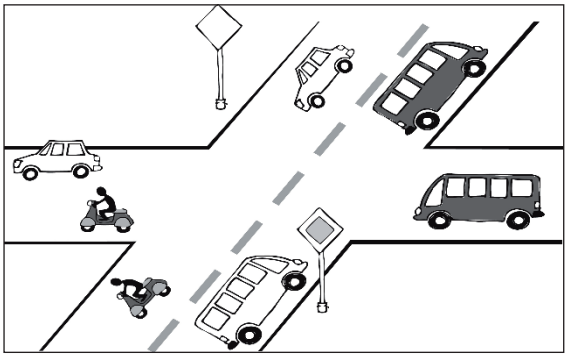
28 Přiřaďte k jednotlivým obrázkům (28.1–28.4) odpovídající popis (A–F).

(Žádná možnost z nabídky A–F nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

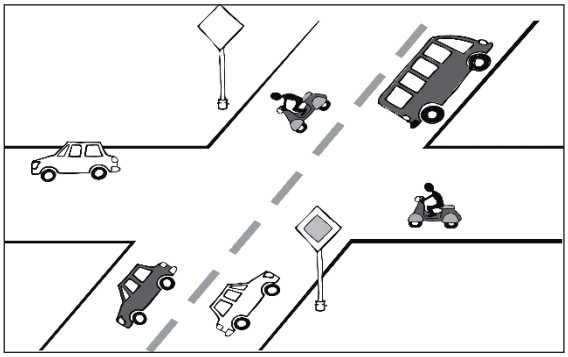
Vysvětlivky s příkladem: Na malém obrázku vpravo je křižovatka s jednou hlavní silnicí (je označena dopravními značkami a je na ní přerušovaná čára) a s jednou vedlejší silnicí (není nijak označena). Na hlavní silnici jsou celkem tři vozidla: dvě tmavá jednostopá (motorky) a jedno tmavé dvoustopé (autobus). Na vedlejší silnici jsou celkem tři vozidla, všechna jsou dvoustopá (tmavé auto, bílé auto a bílý autobus). Motorky na posuzovaných obrázcích jsou vždy tmavé.

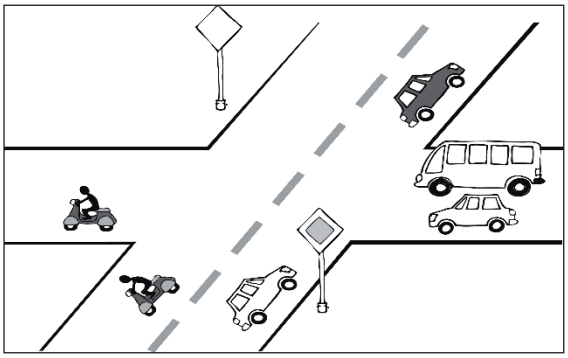
28.1

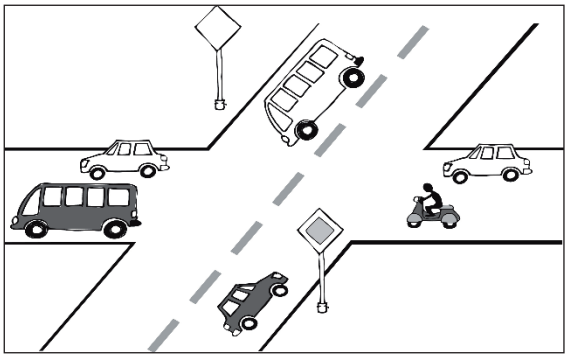
28.2

28.3

28.4

A) Na obrázku je sudý počet vozidel. Na vedlejší silnici je více dvoustopých vozidel než jednostopých. Na hlavní silnici je jeden bílý autobus.

B) Na obrázku je lichý počet autobusů. Na hlavní silnici jsou celkem tři dvoustopá vozidla. Na vedlejší silnici je více bílých vozidel než na hlavní silnici.

C) Na hlavní silnici je sudý počet vozidel. Na vedlejší silnici je jeden autobus. Více než polovina ze všech dvoustopých vozidel na obrázku je na hlavní silnici.

D) Na hlavní silnici jsou alespoň dvě tmavá vozidla. Celkový počet dvoustopých vozidel na obrázku je sudý. Na vedlejší silnici je méně vozidel než na hlavní silnici.

E) Na obrázku je lichý počet bílých vozidel. Více než polovinu všech dvoustopých vozidel na obrázku tvoří auta. Na hlavní silnici je více vozidel než na vedlejší silnici.

F) Na obrázku je sudý počet jednostopých vozidel. Na hlavní silnici je více aut než na vedlejší silnici. Více než polovina ze všech bílých vozidel na obrázku je na vedlejší silnici.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.

JEDNOTNÁ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKA 2025

KLÍČ SPRÁVNÝCH ŘEŠENÍ

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5D

KÓD TESTU: C5PDD25C0T04

Počet úloh: **28** (z toho 22 uzavřených a 6 otevřených)

Úloha	Správné řešení	Body
1	A	**1**
2	B	**1**
3	C	**1**
4		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
4.1	NE	
4.2	ANO	
4.3	NE	
4.4	ANO	
5		**max. 3 body**
5.1	D	1 b.
5.2	C	1 b.
5.3	A	1 b.
6		**max. 2 body**
6.1	**jabloň**	1 b.
6.2	např. **okolní**	1 b.
7		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
7.1	NE	
7.2	NE	
7.3	NE	
7.4	ANO	
8	**před**, **na**, **bez** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **před**, **k**, **bez** → 1 bod (1 slovo nenalezeno, 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)	**max. 3 body** 0 chyb 3 b. 1 chyba 2 b. 2 chyby 1 b. 3 a více chyb 0 b.
9	B	**1**
10	A	**1**
11	B	**1**
12	C	**1**
13	D	**1**
14		**3**
První část	C	
Druhá část	A	
Třetí část	F	
Čtvrtá část	D	
Pátá část	B	
Šestá část	E	
	Body lze získat pouze v případě, že všechny části textu jsou seřazeny správně. V ostatních případech bylo přiděleno 0 bodů.	

Předmětem autorských práv Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání

Úloha	Správné řešení	Body
15	A	**1**
16	**sněhobílý**, **liduprázdný**, **cílevědomý** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **sněhobílý**, **dlouhodobý**, **cílevědomý** → 1 bod (1 slovo nenalezeno, 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)	**max. 3 body** 0 chyb 3 b. 1 chyba 2 b. 2 chyby 1 b. 3 a více chyb 0 b.
17	**viditelnost**, **vydali (se)**, **zapomněla**, **zdraví** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **napjetí**, **nevyzpitatelné**, **zapomněla**, **zdraví** → 0 bodů (2 slova nenalezena, 2 slova neodpovídají zadání = 4 chyby)	**max. 4 body** 0 chyb 4 b. 1 chyba 3 b. 2 chyby 2 b. 3 chyby 1 b. 4 a více chyb 0 b.
18		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
18.1	ANO	
18.2	NE	
18.3	ANO	
18.4	ANO	
19	**brožurku**, **mapka** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **mláďata**, **mapka** → 0 bodů (1 slovo nenalezeno, 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)	**max. 2 body** 0 chyb 2 b. 1 chyba 1 b. 2 a více chyb 0 b.
20	C	**1**
21	B	**1**
22		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
22.1	ANO	
22.2	ANO	
22.3	ANO	
22.4	ANO	
23	D	**1**
24	např. **Přečetl román o známém hrdinovi.** Vytvořený větný celek musí být věta jednoduchá a musí splňovat tyto podmínky: **a)** musí obsahovat bezchybně zapsaný tvar *hrdinovi* (tvar 6. pádu čísla jednotného); **b)** musí obsahovat přísudek; **c)** musí být gramaticky správný; **d)** musí být smysluplný; **e)** musí být spisovný; **f)** musí být pravopisně správný; **g)** musí obsahovat celkem 5 slov. Věta, která splňovala podmínky **a)–d)**, ale obsahovala 1 chybu (např. pravopisnou), byla hodnocena 1 bodem.	**max. 2 body** 0 chyb 2 b. 1 chyba 1 b. 2 a více chyb 0 b.
25		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
25.1	NE	
25.2	ANO	
25.3	NE	
25.4	NE	
26	B	**1**
27	D	**1**
28		**max. 4 body**
28.1	C	1 b.
28.2	D	1 b.
28.3	F	1 b.
28.4	A	1 b.
CELKEM		**50 bodů**

Vzhledem k vysoké variabilitě možných žákovských odpovědí na otevřené úlohy neobsahuje tento klíč všechny akceptovatelné odpovědi.

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CZVV), 2025

Konal(a) zkoušku ☐ Vyloučen(a) ☐ Nepřítomen(na) či nedokončil(a) ☐

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5D – 2. NÁHRADNÍ TERMÍN

Jméno a příjmení

ZÁZNAMOVÝ ARCH – STRANA 1–2

	A	B	C	D
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐

4	A	N
4.1	☐	☐
4.2	☐	☐
4.3	☐	☐
4.4	☐	☐

5	A	B	C	D	E
5.1	☐	☐	☐	☐	☐
5.2	☐	☐	☐	☐	☐
5.3	☐	☐	☐	☐	☐

6

6.1

6.2

7	A	N
7.1	☐	☐
7.2	☐	☐
7.3	☐	☐
7.4	☐	☐

8

	A	B	C	D
9	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	☐
13	☐	☐	☐	☐

14	A	B	C	D	E	F
První část	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Druhá část	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Třetí část	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Čtvrtá část	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pátá část	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Šestá část	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	A	B	C	D
15				

16

17

	A	N
18		
18.1		
18.2		
18.3		
18.4		

19

	A	B	C	D
20				
21				

	A	N
22		
22.1		
22.2		
22.3		
22.4		

	A	B	C	D
23				

24

	A	N
25		
25.1		
25.2		
25.3		
25.4		

	A	B	C	D
26				
27				

	A	B	C	D	E	F
28						
28.1						
28.2						
28.3						
28.4						